

Komandi partur:
Í komandi parti greiðir Johan millum annað frá eini sjáldsamari sangkapping í Kollafjarðar kirkju

Óli Jacobsen
olijacobsen@olivant.fo

Her á leið var Myllan

Handilhúsini við Sjógv

skuldi og hvar.

Skutil og hvalvákn, sum var tað sama, vóru nýggir hómuliðustokkar og leggir. Teir vóru so bleytir, at sjálvt um hvalurin varð raktur og doyði av stinginum, so særði hann veruliga ikki. Tað rann einki blóð. Av tí at hómuliðuleggurin var einasta forsvarliga vápn, so var tað bert ein stutt tíð á árinum, vit kundu spæla grindadráp.

Vit spældu eisini, at vit vóru til skips við slupp. Vit høvdu einar tvær av teimum. Tær høvdu last. Vit tóku salt til hvønn túrin, og tá var farið í fjøruna at fiska murtar. Teir vórðu flaktir og síðan saltaðir niður í lastina. Meiningin var at turka hann til klippfisk, men so langt kom vist eingin.

Egna kommunu

Vit dreingir, ið búðu uppi við bøgardin i bygdini, skipaði okkum í eini kommunu, høvdu sóknarstýri og skuldu gjalda skatt. Ein av upp-gávunum, sum kommunan hevði, var at gera ein veg omanfyri bøgardin. Hann skuldi vera so breiður og góður, at tað kundu súkklast á honum.

Eina smiðju høvdu vit eisini og samanbygd við henni var eitt høli til møti og hugna. Tey vóru ikki fá, ið vitjaðu okkum.

Eitt arbeiði fingi vit frá Kollafjarðar Kommunu. Tað var at gera blikklok yvir blekkhúsarnar í skúlaborðunum. Tað vóru vit nakað erpnir av. Táverandi sjóvarbóndi Johannes Dam rindaði kostnaðin.

Var tað so frægt av kava, varð skíðifjølín tikin í brúk. Skíðifjølín var tveir eins tunnustavir, ið ikki máttu vera ov boygdar, ei heldur vera ov stuttir.

Teir tveir tunnustavirnir vóru negldir saman við einum oka framman og einum aftan. Eitt sterkt men ikki tjúkt band var fest fyri framman. Tað bandið var bæði til at draga skíðfjølina við og

at halda í við vinstru hond, tá vit fóru fúkandi oman brattlendinum. Í høggu hond høvdu vit ein stav at stýra við. Av hesum kann skiljast, at vit komu eftir liðini, og ikki sum við vanligari skíð, har tvær skíðir eru leysar av hvørji aðrari. Vit høvdu tær tvær fjalirnar negldar saman.

Var kavin so nógvur, at vit mettu líkindi vera at fara heilt til fjals, so tók tað so langa tíð at koma til fjals, at vit bert kundu gera tveir túrir á alljósum degi. Ferðin frá fjals til fjøru vardi bara 7-8 minuttir. Tað skuldi dugnaskapur til fyri at klára henda túrin. Men spennandi var tað.

Men tað var ikki bara at aka skíð, tá ið kavi var. Vit bygdu eisini sera góð kavahús, har vit hugnaðu okkum, tá ið tað var blivið myrkt. So vóru stearinljós tendrað, og borðreitt varð við turrum fiski og spiki. Eisini sungu og kvóðu vit eitt sindur. Genturnar vildu eisini hava kavahús, so tað máttu vit dreingir ofta taka okkum av.

Kríggi í Kollafirði

Vit dreingir frá teimum ymisku býlingunum samdust væl. Men so var viðhvørt kavakríggi okkara millum. Tað vil siga millum teir uttan fyri Miðgerð – Kjalnes og norðuri í Sundi og okkum heimanfyri ána. Tað var sent krígsboð um tíðina, tá ið kríggið skuldi byrja. Annaðhvørt ár byrjaði kríggið, tí dreingirnir norðan frá høvdu sníkt seg yvir um mark, ána, og nú skuldi figgindin rekast norður um ána aftur. Og annaðhvørt ár var tað so dreingir, ið vóru farnir norður um mark, og so fingi vit boð um at fara í kríggi. Einasta vápn, ið nýtast mátti, var kavabla. Men tey vóru heldur ikki spard.

Vit spældu eisini, at vit vóru bøndur. Vit høvdu seyð, og tað var horn. Fjall var eisini gingið. Hornini vóru so fylt í ein posa, og so var gingið heilt niðan undir hamaran.

Har var stoytt úr sekkinum, og hornini vóru so bóltað oman eftir í rættina, sum lá niðri við bøgardin.

Vit høvdu eisini neyt. Tað var kjálkabein av seyðarhøvdum. Neytini stóðu fyri tað mesta í básinum alla tíðina. Tað var mest meðan vit vóru smáir, at vit spældu bóndi.

Vit skuldu eisini gera nakað til nyttu. Her hugsi eg serliga um, tá ið torv skuldi skerast og turkast. Vit kundu bera burtur. Tað var at bera tað nýskorna torvið út á vøllin, har tað skuldu turkast. Tað var eitt skitligt arbeiði. Síðan skuldi torvið, tá tað var eitt sindur tornað setast upp – reisast. Tá tað so var turt, skuldi tað berast í krógv. Tað kundi vera hugnaligt at vera í torvi. Her minnst eg serliga, tá tendraður varð eldur. Ketilin varð settur útá at kóka vatn til te ella kaffi. Døgurðin var eisini kókaður har. Sum tann døgurðin smakkaði væl, har hann var settur á ein stein og vit ótu, meðan vit sótu í grasinum!

Eisini skuldu vit hjálpa til, tá ið eplini skuldu setast niður. Líka-leiðis skuldu vit hjálpa til við hoyggingini.

Hugvekjandi Kingosálmar

Eitt minni, sum aftur og aftur kemur fram fyri meg, er tá eitt gamalt fólk fór til gravar, og hevði ynskt, at tað skuldu syngjast Kingosálmar. Hetta var so sjáldsamt fyri okkum at hoyra hvussu orðini í sálmunum vóru toygd, so tað tók eina góða løtu at syngja hvørt ørindi. Tað vóru seks sangarar, sum gingu framman fyri kistuna. Teir vóru allir nakað gamlir menn í føroyskum klæðum, eisini tað morreyða kotið. Allir høvdu teir stórt skegg, sum røkk langt niður á bringuna. Vit dreingir spurdu hvønn annan, um teir mundu kappast um at hava tað størsta skeggið. Sjálvir vóru vit ikki í iva um, at tað var Miðgerðabóndin, Janus, sum var vinnari.

Skúlastovan, har Johan lærði at skriva føroyskt

Jarðarferð í Kollafirði í gomlum døgum. Mynd: Bygdarsavnið